

Nr 135

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om
anslag för budgetåret 1955/56 till Lunds universitet:
Avlöningar jämte i ämnet väckta motioner.*

(2:a avd.)

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under åttonde huvudtiteln (punkt 83, s. 145—160) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1955/56, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Lunds universitet, som föranledes av vad departementschefen anfört, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för Lunds universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56, dels ock till Lunds universitet: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 9 870 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Anderberg m. fl.* (I: 24) och den andra inom andra kammaren av herr *Blidfors m. fl.* (II: 31), i vilka hemställts, att en personlig professur vid Lunds universitet i medicin, särskilt njursjukdomar, inrättas för forskardocenten i praktisk medicin Nils Alwall fr. o. m. budgetåret 1955/56 och att för ändamålet erforderliga medel anvisas under Lunds universitets avlöningsanslag för budgetåret 1955/56,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Holmqvist m. fl.* (I: 23) och den andra inom andra kammaren av herr *Netzén m. fl.* (II: 33), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att preceptoratet i ekonomisk historia vid Lunds universitet fr. o. m. kommande budgetår förändras till professur samt att nuvarande innehavaren av den befintliga preceptorsbefattningen utan ledigförklarande av professuren utnämnes till densammas förste innehavare,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ohlon* (I: 94) och den andra inom andra kammaren av herr *Braconier m. fl.* (II: 117), i vilka hemställts, att från och med budgetåret 1955/56 vid Lunds universitet inrättas en personlig laboratorsbefattning i elektronik för docenten Lennart Stigmark samt att från budgetåret 1955/56 medel beviljas för nämnda ändamål.

I den mån redogörelse i det följande icke lämnas för innehållet i nämnda motioner hänvisas till motionerna II: 31, II: 33 och I: 94.

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag innebär — förutom vissa automatiska utgiftsökningar — beträffande personalorganisationen m. m. i huvudsak följande.

1) Benämningarna å de båda professurerna i anatomi ändras, den ena till professur i anatomi och den andra till professur i histologi.

2) Inrättande av ytterligare en professur inom ämnesområdet psykologi och pedagogik; de två professurerna benämnes, den ena professur i psykologi och den andra professur i pedagogik och pedagogisk psykologi. Innehavaren av den nuvarande professuren i psykologi och pedagogik bör medgivas välja vilket av de två ämnesområdena han önskar företräda, varefter den andra professuren bör ledigförklaras i sedvanlig ordning.

3) Anvisande av medel för den fr. o. m. den 1 juli 1955 inrättade professuren i biokemi.

4) Inrättande vid biokemiska institutionen av en befattning som förste amanuens och en laboratoriebiträdestjänst i Ce 11.

5) Inrättande av en laboratur i numerisk analys.

6) Inrättande av ett pedagogiskt universitetslektorat i tyska språket.

7) Inrättande av en befattning som biträdande lärare i vartdera av ämnen zoologi och systematisk botanik.

8) Anvisande av 6 000 kronor till experimentalpsykologisk assistens vid psykiatriska kliniken.

9) Inrättande av en befattning som förste amanuens vid rättsmedicinska institutionen.

10) Inrättande vid universitetsbiblioteket av en befattning som fotograf i Ce 12.

11) Uppförande på universitetets stat av en tjänst som byggnadsingenjör i Ce 27 för övervakande av underhållet av universitetets institutionsbyggnader.

12) Ombildande av gymnastiklärartjänsten i Cg 23 till extra ordinarie i samma lönegrad.

13) Inrättande av en befattning som laboratoriebiträde i Ce 11 vid radiofysiska laboratoriet.

14) Inrättande av en befattning som konserveringsbiträde i Ce 11 i stället för en andre amanuens vid konstmuseet och arkivet för dekorativ konst.

15) Inrättande av en tjänst som laboratoriebiträde i Ce 11 vid kemiska institutionen, närmast för biträde åt laboratorn i fysikalisk kemi.

16) Anvisande av 4 000 kronor för biträdeshjälp vid historiska institutionen.

17) Inrättande vid medicinska fakulteten av fyra befattningar som djurvårdare i Cg 10, varav en befattning för var och en av de histologiska, fysiologiska och farmakologiska institutionerna samt en befattning gemensam för de patologiska och bakteriologiska institutionerna.

18) Omvandling av en befattning som maskinist i Ca 12 till en befattning som maskinist i Ca 13.

19) Förstärkning av medicinska fakultetens personalorganisation — såsom en konsekvens av Kungl. Maj:ts av riksdagen godkända proposition 1954:212 angående reformering av läkarutbildningen vid medicinska fa-

kulteten i Lund samt det ökade studentintaget vid samma fakultet — med följande befattningar:

Docent, företrädesvis för medicinsk fysik.

Andre assistent vid anatomiska institutionen.

Förste amanuens för medicinsk fysik.

Arvode för undervisning i medicinsk statistik (kostnad 1 700 kronor).

Arvode för undervisning i medicinsk genetik (kostnad 1 200 kronor).

Arvode för undervisning jämte förhör i psykologi (kostnad 2 450 kronor).

Laboratoriebiträde i högst Ce 13 vid histologiska institutionen.

Laboratoriebiträde i högst Ce 13 vid medicinsk-kemiska institutionen.

Anvisande av 4 000 kronor till flyttning av histologiundervisningen till ett tidigare skede av det morfologiska året, varav 3 000 kronor för en biträdande lärare med uppdrag att giva en halv föreläsningkurs och 1 000 kronor för viss amanuenspersonal under två månader.

Förste amanuens vid anatomiska institutionen.

Förste amanuens vid histologiska institutionen.

Tredje amanuens vid fysiologiska institutionen.

Tredje amanuens vid medicinsk-kemiska institutionen.

20) Arvode å 1 008 kronor åt en studierektor vid medicinska fakultetens undervisningsnämnd.

Med hänsyn till angelägenheten av att de nya lärarbefattningarna i professors och laborators (motsvarande) ställning, vilka i propositionen 1954:212 föreslagits skola inrättas, måtte redan från början bli besatta med ordinarie innehavare begär Kungl. Maj:t — i enlighet med kanslerns förslag — riksdagens bemyndigande att få medgiva att ifrågavarande befattningar ledigförklaras tidigast ett år innan de enligt den i propositionen angivna planen skall komma till stånd.

Beträffande universitetsbiblioteket har från universitetets sida framlagts förslag om en betydande förstärkning av bibliotekets personal. Kanslern har för sin del förordat en successiv utökning av antalet befattningar vid biblioteket; kanslerns förslag för nästa budgetår omfattar två nya tjänster.

Departementschefen har allenast tillstyrkt inrättandet från och med nästa budgetår av den ovan under 10) redovisade befattningen. I detta sammanhang har departementschefen framhållit att ett ytterligare ställningstagande från statsmakternas sida till bibliotekets personalbehov syntes lämpligen böra föregås av en organisationsundersökning beträffande biblioteket, varför departementschefen förutsatte att, innan nya äskanden i frågan framlades från universitetets sida, överbibliotekarien i samråd med statens organisationsnämnd verkställde en översyn av bibliotekets organisation.

Sammanlagt innebär Kungl. Maj:ts förslag en anslagshöjning med 340 000 kronor.

Med anledning av det i motionerna I: 94 och II: 117 framställda yrkandet torde få erinras om att kanslern efter förslag av vederbörande myndigheter gjort framställning om bl. a. en laboratur i elektronik.

Till stöd för det i *motionerna I: 24 och II: 31* framställda yrkandet om en personlig professur för docenten Nils Alwall har anförts bland annat följande.

Docenten Nils Alwall är sedan 1950 forskardocent. Hans förordnande härpå utgår 1955. Alwall är en mycket högt meriterad forskare med stort internationellt anseende. Han har en mycket omfattande vetenskaplig produktion, där han sedan 1947 framför allt ägnat sig åt studiet av njursjukdomarna, och har därvid genom sin konstruktion av en s.k. konstgjord njure gjort sitt namn väl känt inom den medicinska världen. Behandlingen med artificiell njure har de senaste åren fått allt större betydelse vid olika njursjukdomar, som lett till upphävd eller betydligt nedsatt njurfunktion.

Malmöhus läns landsting har från första början på allt sätt stött Alwalls arbete. Efter hand har sålunda både läkare, sjuksköterskor och en teknisk assistent ställts till hans förfogande utöver vad som i vanliga fall erfordras i fråga om personal för en vanlig medicinavdelning. Tre mindre laboratorier har också inretts för att möjliggöra hans vetenskapliga verksamhet. Sedan 1953 har en provisorisk specialavdelning för njursjukdomar formellt varit inrättad vid medicinska kliniken.

Under de gångna åren har tillströmningen av svåra njurfall till kliniken ökat. Därigenom har givetvis stor erfarenhet insamlats av behandling både på »medicinsk väg» och med konstgjord njure. Kliniken är den enda i landet, som är utrustad med en dylik apparatur. Så var t. ex. totala antalet njurfall vid Lunds lasarett år 1946, då behandlingen med konstgjord njure började, 200, varav 16 utomlänspatienter, men 1953 däremot 366 respektive 79. Antalet med konstgjord njure behandlade patienter är omkring 150, varav inte mindre än omkring $\frac{4}{5}$ varit utomlänspatienter. Dessa har till största delen utgjorts av sådana som fått akut njurkomplikation i anslutning till operationer, barnsbörd, olyckshändelser o. s. v. och som, när de hjälpts över den livshotande njurskadan, genom klinikens olika resurser kunnat återvinna fullständig hälsa.

Vid denna klinik har under årens lopp bedrivits en framgångsrik vetenskaplig forskning, och vetenskapsmän från utlandet avlägger ofta besök för att taga del av klinikens erfarenheter. Docent Alwall är också ofta inbjuden som föredragshållare vid kongresser etc. Alwalls konstgjorda njure har också under senaste tiden anskaffats till allt flera större sjukhus i utlandet. Det är säkerligen ingen överdrift att säga, att lundaavdelningen är den ledande i Europa och en av de främsta i världen.

Beträffande Alwalls vetenskapliga kvalifikationer må framhållas, att av professorerna H. Berglund, B. von Bonsdorff, A. Kristenson och N. Svartz 1949 i sakkunnigutlåtande angående den då lediga professuren i praktisk medicin vid Lunds universitet två av de sakkunniga uppfört honom på första förslagsrummet, en på andra och en på tredje. I yttranden, som fogats till medicinska fakultetens petitaskrivelse 1954, har prof. B. von Bonsdorff, prof. K. Brøckner-Mortensen, dr J. P. Merill samt prof. N. Svartz uttalat sig om Alwalls vetenskapliga arbeten och har därvid betonat dessa arbetens höga internationella klass.

Hans vetenskapliga produktion gäller flera betydelsefulla områden inom medicinen och omfattar betydligt över hundratalet publicerade skrifter, varav ett 30-tal sedan de sakkunnigas utlåtande avgavs. Dessutom har Alwall, vilket framhållits av de sakkunniga, en utomordentlig arbetsförmåga och ett levande vetenskapligt intresse. Sina undersökningar har han utfört

med tillhjälp av tillfälliga anslag från olika fonder och från statens medicinska forskningsråd. Men på grund av otillräckliga anslag har ej sällan försöksserier måst avbrytas. Under en lång tid fick han själv bekosta de dyrbara apparater, som använts vid försök och behandling av patienter med konstgjord njure.

För den fortsatta utvecklingen inom den viktiga del av invärtesmedicinen, som njursjukdomarna utgör, är det synnerligen angeläget, att docenten Alwall även i fortsättningen beredes möjlighet att vid lundakliniken kunna bedriva sin framgångsrika forskning inom det område, där hans insatser varit av den största betydelse både ur teoretisk och ur praktisk-klinisk synpunkt. Förordnandet som forskardocent utgår som tidigare framgått med år 1955. Det är sålunda angeläget, att Alwall fastare knytes till universitetet och att bättre arbetsförhållanden beredes honom för att hans forskarbävaning helt skall komma till sin rätt.

I *motionerna I: 23 och II: 33*, i vilka yrkats omvandling av preceptoratet i ekonomisk historia till professur har anförts bland annat följande.

De unga studenter vid Lunds universitet, som ämnar studera historia har att välja mellan någon av de båda historieforskarna, vilka företräder den traditionella historielinjen, och preceptorn, som företräder den nyare, mera samhällsvetenskapligt inriktade historielinjen. Vid sådant förhållande väljer det stora flertalet studenter helt naturligt att studera för en professor, vars inflytande i universitetsinstanserna är ofantligt mycket större än preceptors. Men på så vis kommer den ekonomisk-historiska linjen i den lägre läroverksläroverksutbildningen att, tvärtemot statsmakternas intentioner, rekryteras vida mindre än vad som annars torde ha blivit fallet. På högstadiet, lektorsutbildningen, då studenterna äger större andlig mognad och självständighet, har dock ett betydande antal dugande elever engagerat sig i ekonomisk-historiska studier, trots att de har att dragas med större svårigheter än deras kamrater på samma nivå i andra ämnen. En medverkande orsak härtill har naturligtvis varit förhoppningen, att preceptoratet skall omändras till professur, såsom ursprungligen varit meningen. Statsutskottet har också vid föregående ovan återopade tillfällen ställt sig mycket positivt till en dylik omvandling av preceptoratet, något som självfallet verkat uppmuntrande på de studerande.

Belysande för det stora intresset på högstadiet bland de studerande i Lund är, att Lunds filosofiska fakultets humanistiska sektion våren 1954 utdelade 3 doktorandstipendier och 3 licentandstipendier för läsåret 1954—1955 till preceptors elever — vid vårt lands övriga lärosäten fanns då sammanlagt endast ett licentandstipendium i ekonomisk historia (eller ekonomisk-historiska linjen). Detta är så mycket märkligare, som det finns professorer i ämnet både i Stockholm (där lärarutbildning enligt ekonomisk-historiska linjen inte sker) och i Göteborg.

Det är sålunda klart, att en förstärkning av den ekonomiska historiens representation vid Lunds universitet är nödvändig ur såväl lärarutbildningens som forskningens synpunkt. Enligt vår mening bör detta ske genom en omedelbar omvandling av preceptoratet i ekonomisk historia till professur samt att därvid den nuvarande innehavaren av preceptoratet utan ledigförklarande av professuren utnämnes till densamma förste innehavare. Det må nämnas, att preceptorn vid Lunds universitet O. Bjurling blev t. f. preceptor den 1 september 1947 och utnämndes till ordinarie innehavare av befattningen den 1 februari 1949. Sistnämnda är uppfördes han på förslag till

professor i ämnet vid Stockholms högskola. De då samtidigt föreslagna är redan utnämnda till professorer. Sedan ifrågavarande år har preceptorn utvecklat en livlig lärar- och forskarverksamhet. Humanistiska sektionen uppförde honom i sina till detta års riksdag avgivna petita i andra rummet efter begärd uppdelning av professuren i pedagogik och psykologi. Större konsistoriet i Lund uppförde likaledes omändring av preceptoratet i ekonomisk historia till professur såsom den andra önskade ordinarie professuren.

Till stöd för det i *motionerna I: 94 och II: 117* gjorda yrkandet om inrättande av en personlig laboratur för docenten Lennart Stigmark har anförts huvudsakligen följande.

Vad som under och efter det andra världskriget framför allt satt sin prägel på den vetenskapliga teknikens utveckling är den vidsträckta användning, som elektroniska mätmetoder och anordningar fått inom snart sagt varje naturvetenskaplig och medicinsk forskningsgren.

Elektronikens betydelse för fysiken framgår därav, att av 22 licentiander och doktorander på den fysiska institutionen i Lund 19 använda någon form av elektronisk apparatur som hjälpmedel för sina undersökningar. Det kan här vara fråga om förstärkare och mätanordningar för kärnfysiska undersökningar, radiosändare för exciterande av speciella optiska spektra, fotometrisk apparatur för mesonundersökningar, 35-miljonevolts elektronaccelerator för gammastrålningsförsök och mycket annat.

Astronomerna behöva elektroniska metoder för ljusstyrkemätningar, för tidmätning och för radioastronomiska undersökningar. Botanisterna studera växters näringsupptagning och transpiration med elektroniska hjälpmedel. Geologerna uppspara och undersöka radioaktiva material. Kemisterna påvisa märkta atomer och utföra noggranna titreringar med hjälp av elektronik. Matematikerna använda elektroniska matematikmaskiner, histologerna elektronmikroskop, neurologer och hjärtspecialister förstärka svaga nervpotentialer och använda den nyutvecklade ultraljudmetoden för hjärtundersökningar, radioterapeuterna mäta strålningsdoser och använda med elektroniska metoder åstadkommen radioaktiv strålning. Till stor del kommer det här att gälla nykonstruktions- och utvecklingsarbete.

Det föreligger sålunda vid universiteten ett utomordentligt starkt behov av elektronisk expertis av hög klass, och frånvaron härav innebär en svår belastning när det gäller att höja forskningens och undervisningens effektivitet. Lunds universitet har därför gjort upprepade framställningar om inrättandet av en laboratorbefattning i elektronik. Redan 1947, då framställning gjordes om en befattning med likartade uppgifter, uttalade ecklesiastikministern i proposition 272/47: »Jag förutsätter att vederbörande universitetsmyndigheter ägna denna fråga uppmärksamhet och framdeles framlägga det förslag i ärendet, som må påkallas av omständigheterna.» Uppskottet motiverades vid detta tillfälle med att institutionens byggnadsfråga inte var löst. Nybyggnaden togs sedermera i bruk ht 1950. Trots detta ha framställningar 1952 och 1953 inte lett till något resultat. Även år 1954 har universitetet yrkat på denna befattning och yrkandet har nu som tidigare understötts av universitetskanslern.

Då departementschefen inte heller denna gång sett sig i stånd att uppta laboratorbefattningen i elektronik i årets proposition, måste man söka finna en annan lösning av denna för Lunds universitet ytterst betydelsefulla fråga.

Docenten Lennart Stigmark, som 1952 disputerade på en avhandling behandlande ett elektroniskt ämne, arbetade t. o. m. vårterminen vid fysiska institutionen. Stigmark har en utomordentligt gedigen och omfattande sakkunskap i elektroniska frågor och hjälpte inte blott institutionens egna forskare och studerande med råd, anvisningar och skickliga nykonstruktioner utan bistod också ett stort antal forskare från andra institutioner inom de filosofiska och medicinska fakulteterna. Han gav dessutom kurser i elektronik.

Stigmark, som är född 1913 och har familj, såg sig med hänsyn härtill nödsakad att söka ordinarie befattning och tillträdde den 1 juli 1952 en lektorstjänst i fysik vid Malmö högre tekniska läroverk. I den mån det har varit honom möjligt har Stigmark även efter det han tillträtt sitt lektorat ställt sig till förfogande som rådgivare i elektronikfrågor. Dessutom gav docent Stigmark vt 1953 en kurs i elektronik med över 80 deltagare för dem som i sitt forskningsarbete behövde använda elektroniska metoder. Den övervägande delen av deltagarna hade avlagt högre akademisk examen och många voro akademiska lärare. Hans arbetsbörda, som lektor i ett skrivningsämne, är emellertid så betungande att denna hans frivilliga verksamhet inte på långt när kan motsvara det föreliggande behovet. Detta är så mycket allvarigare som många licentiander och doktorander för sitt arbete äro beroende av sådan elektronisk apparatur, som måste speciellt konstrueras eller anpassas efter deras arbetsuppgift. Det innebär en avsevärd fördröjning av deras utbildning att behöva lägga ned tid och arbete på att i detalj sätta sig in i saker, som i allmänhet ligga helt vid sidan av deras egentliga uppgift. Denna fördröjning kan i många fall medföra en förlängning av utbildningstiden med ett halvår.

Under nuvarande omständigheter skulle denna betydelsefulla fråga kunna lösas på ett för universitetet tillfredsställande sätt genom att en personlig laboratorbefattning i elektronik inrättas för Stigmark. En sådan befattning skulle inte medföra nya behov av assistenter eller teknisk personal.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag och har icke något att erinra mot att de nya befattningarna i professors och laborators (motsvarande) ställning, vilka i propositionen 1954: 212 angående reformering av läkarutbildningen föreslagits skola inrättas, ledigförklaras tidigast ett år innan de enligt den i propositionen angivna planen skola komma till stånd.

I motionerna I: 24 och II: 31 har hemställts att en personlig professur vid Lunds universitet i medicin, särskilt njursjukdomar, skall inrättas för docenten i praktisk medicin Nils Alwall från och med budgetåret 1955/56.

Alwall är för närvarande innehavare av en forskardocenttjänst. Förordnandet för Alwall å denna befattning utgår den 1 januari 1956. Utskottet delar motionärernas uppfattning om betydelsen av att Alwall — som redan år 1949 förklarats professorskompetent och vars vetenskapliga och medicinska verksamhet åtnjuter högt anseende såväl inom som utom landets gränser — även i fortsättningen beredes möjlighet att vid lasarettets i Lund njurklinik bedriva sin framgångsrika forskning inom det område, där hans insatser varit och är av den största betydelse ur både teoretiska och prak-

tisk-kliniska synpunkter. Med hänsyn härtill talar enligt utskottets mening mycket starka skäl för att ifrågavarande personliga professur för Alwall inrättas redan från och med nästa budgetår. Emellertid har frågan om professurens inrättande samband med vissa andra spörsmål angående klinikens personella och materiella utrustning och kostnaderna härför. Dessa spörsmål synas utskottet böra bli föremål för ytterligare överväganden. Utskottet är därför icke berett att biträda det i motionerna I: 24 och II: 31 gjorda yrkandet om inrättande av en personlig professur för Alwall redan från och med budgetåret 1955/56. Utskottet förutsätter emellertid att Kungl. Maj:t, efter ytterligare beredning av ovannämnda särskilda frågor, för 1956 års riksdag framlägger förslag om inrättande av professuren från och med den 1 juli 1956. Enligt utskottets mening bör underhandlingar komma till stånd mellan vederbörande universitetsmyndigheter och direktionen för Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund rörande landstingets medverkan i fortsättningen till understödjande av den av Alwall vid lasarettet i olika avseenden bedrivna verksamheten. Utskottet utgår jämväl från att genom universitetsmyndigheternas försorg utredning föreläggas rörande samtliga de med inrättandet av professuren för Alwall förbundna kostnaderna. Då Alwalls förordnande som forskardocent utlöper med utgången av år 1955, vill utskottet i anslutning till sitt nyss gjorda ställningstagande uttala att hinder icke bör möta att Alwall under första halvåret 1956 erhåller förlängt förordnande som forskardocent.

I motionerna I: 23 och II: 33 har hemställts att riksdagen måtte besluta att preceptoratet i ekonomisk historia vid Lunds universitet från och med budgetåret 1955/56 förändras till professur samt att nuvarande innehavaren av preceptorsbefattningen utan ledigförklarande av professuren utnämnes till innehavare av densamma.

Redan tidigare har utskottet haft att ta ställning till motionsvis gjorda framställningar om inrättandet av en professur i ekonomisk historia vid Lunds universitet. Vid sitt ställningstagande år 1953 (utlåtande 1953: 107) avstyrkte utskottet inrättande av en professur i ämnet. Samtidigt konstaterade likväl utskottet att ämnet ekonomisk historia kommit att intaga en viktig plats inom modern forskning och undervisning. På grund härav förutsatte utskottet, att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet skulle följa utvecklingen på detta område och därvid beakta det ökade behov av föreläsare för ämnet i professors ställning, som det växande intresset från de studerandes sida och andra omständigheter kunde göra påkallat. Jämväl år 1954 ställde sig utskottet avvisande till motioner av samma innebörd som de nu föreliggande (utlåtande 1954: 8, p. 83). Därvid erinrade utskottet om att Kungl. Maj:t för 1954 års riksdag icke ansett sig böra framlägga förslag i ämnet och återopade sitt vid 1953 års riksdag gjorda uttalande.

Kungl. Maj:t har icke heller för innevarande års riksdag framlagt något

förslag i ärendet. Med anledning av motionerna I: 23 och II: 33 vill utskottet, som icke funnit sig berett att biträda det i motionerna gjorda yrkandet, framhålla, att utskottet förutsätter liksom tidigare att utvecklingen på detta område blir föremål för fortsatt uppmärksamhet från Kungl. Maj:ts sida.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår har Lunds universitet och kanslern för rikets universitet i sina anslagsäskanden för budgetåret 1955/56 hemställt om inrättande av en laboratur i elektronik. Departementschefen har icke ansett sig böra biträda förslaget. Det i motionerna I: 94 och II: 117 gjorda yrkandet om inrättande av en personlig laboratorbefattning i elektronik för docenten Lennart Stigmark har samma syfte som kanslerns ovannämnda förslag, nämligen att förstärka expertisen i elektronik vid den 1950 färdigställda, med moderna tekniska hjälpmedel och laboratorier utrustade, fysiska institutionen vid universitetet. Vad i motionerna anförts om den snabba utvecklingen inom elektroniken och dess stora betydelse för olika grenar av naturvetenskap finner utskottet beaktansvärt. Utskottet har dock icke ansett sig böra biträda det i motionerna I: 94 och II: 117 framställda yrkandet, men förutsätter att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på de i motionerna angivna spörsmålen.

Vidkommande universitetsbiblioteket vid Lunds universitet får utskottet hänvisa till det uttalande utskottet i sitt den 19 april 1955 dagtecknade utlåtande nr 8, punkt 5, gjort beträffande universitetsbiblioteket i Uppsala.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 24 och II: 31, I: 23 och II: 33 samt I: 94 och II: 117,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1955/56, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Lunds universitet, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för Lunds universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

A v l ö n i n g s s t a t

U t g i f t e r

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	3 608 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	2 491 000

Statsutskottets utlåtande nr 135 år 1955

3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, <i>förslagsvis</i>	78 500
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 840 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	856 000
	Summa kronor 9 873 500

Särskilda uppbördsmedel

Studentinskrivningspenningar och tillfälliga inkomster	3 500
	Nettoutgift kronor 9 870 000

c) till *Lunds universitet*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 9 870 000 kronor;

II. i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anfört angående en personlig professur för docenten Nils Alwall.

Stockholm den 17 maj 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit
från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlon, Iwar Anderson, Näsgård, Leander, Näsström, Hesselbom, Einar Persson, Ragnar Persson, Axel Andersson, Nils Theodor Larsson, Elfving, Arrhén och Jacobsson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Malmborg i Skövde, Bergström, Svensson i Ljungskile, Åkerström, Hoppe, Johansson i Mysinge, Widén, Thapper, Jansson i Kalix, Cassel, Blidfors, fröken Vinge, fröken Olsson och herr Svensson i Stenkyrka.

Reservationer

1) beträffande motionerna I: 23 och II: 33 angående omvandling av preceptorsbefattningen i ekonomisk historia till en professur i ämnet av herr *Blidfors* och fröken *Vinge*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna och alltså att utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 23 och II: 33 ävensom med avslag å motionerna I: 24 och II: 31 samt I: 94 och II: 117,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1955/56, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Lunds universitet, som föranledes av vad utskottet anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för Lunds universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

A v l ö n i n g s s t a t

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 613 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 491 000
3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, <i>förslagsvis</i>	78 500
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 840 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	858 000
	Summa kronor 9 880 500

Särskilda uppbördsmedel

Studentinskrivningspenningar och tillfälliga inkomster	3 500
	Nettoutgift kronor 9 877 000

c) till *Lunds universitet*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 9 877 000 kronor;»

2) beträffande motionerna I: 94 och II: 117 angående en personlig laboratorbefattning i elektronik för docenten Lennart Stigmark av herr Ohlon och fröken Vinge.